

כגפן פוריה

עלון להפצת תורה ויהדות

אין לעיין בעלון זה בשעת התפילה

פְּרָשַׁת שְׁמִינִי

כג' אדר ב' תשע"ט

שבת פרשת פרה

הפטרה: ויהי דבר ה'

ציאת השבת ר"ת 20:14

מברכים חודש ניסן שיחול בשבת הבאה

המולד בליל שיש 1:25 ו-17 חלקים

גיליון 525

ניסית השבת:

19:36

ירושלים: 19:36

ניסית השבת:

18:27

ירושלים: 18:21

תורה עם דרך ארץ

הרב עמוס שושן - רב ישובי רכס פוריה

בפרשה ישנו תיאור של שיח מוזר בין משה לבני אהרן ולאחרון עצמו וכך מסופר (ויקרא י, טז-כ): "ואת שעיר החטאת דרוש דרש משה והנה שורף ויקצוף על אלעזר ועל איתמר בני אהרן הנותרים לאמור: מדוע לא אכלתם את החטאת במקום הקודש כי קודש קודשים היא ואותה נתן לכם לשאת את עוון העדה לכפר עליהם לפני ה': הן לא הובא את דמה אל הקודש פנימה אכול ואכלו אותה בקודש כאשר צוית: וידבר אהרן אל משה: הן היום הקריבו את חטאתם ואת עולתם לפני ה' ותקראנה אותי כאלה ואכלתי חטאת היום הייטב בעיני ה': וישמע משה וייטב בעיניו".

בכתוב מפורש שמשה כועס על אלעזר ואיתמר, הם אינם עונים למשה רבנו, ואולם אהרן עונה למשה, לא די בכך, אלא שהכתוב מציין שתשובתו של אהרן מצאה חן בעיני משה – וייטב בעיניו, מה הולך פה? ואולם רש"י מאיר את עינינו ואומר: "אפשר משה קצף על אלעזר ועל איתמר ואהרן מדבר? הא ידעת, שלא היתה אלא מדרך כבוד. אמרו (אלעזר ואיתמר): אינו בדין שיהא אבינו יושב ואנו מדברים לפניו, ואינו בדין שיהא תלמיד משיב את רבו".

אע"פ שהיתה לאלעזר ואיתמר תשובה, הם אינם משיבים למשה רבם ובכך מתקנים את חטאם של נדב ואביהוא, שלפי דעה אחת מתו כיון שהורו הלכה בפני רבם. וכך גם חולקים כבוד לאביהם בכך שאינם מדברים לפניו. מהלך זה מראה יפה את דרך הכבוד והנימוס בה נהג משה כלפי אהרן אחיו בתוכחתו לאלעזר ואיתמר ולא לאהרן ישירות, והדרך היפה בה נהגו בניו, אלעזר ואיתמר בכך שאינם משיבים למשה. ואין השלמה יפה יותר למעשה זה ולמהלך הדברים מהסכמת משה לדעתו של אהרן – "וישמע משה וייטב בעיניו", לקרוא וללמוד!

בהוצאת מכון "שערי תורה": פוריה-נוה עובד ד.ג. גליל תחתון 15210

שערי תורה וחסד ע"ר * כולל אברכים * שיעורי תורה * פרסומים תורניים * גמ"ח עזרה לנוקמים *
הדפסה: דפוס כנרת. עריכה: צ. שורץ. היה שותף. להעברת תרומות: בנק המזרחי סניף טבריה מספר חשבון: 123459

שבת פרשת פרה

להקריב את קרבנו בפסח ראשון ולא ידחה לפסח שני. וכל הנטמא במת אינו יכול להקריב קרבן אלא אם הוּזו עליו ממי החטאת שנעשו עם אפר הפרה, ביום השלישי לטומאתו וביום השביעי, ובשמיני הוא טהור להכנס למקדש ולאכול בקדשים:

ואף על פי שבעוונותינו חרב בית המקדש ואין לנו קרבן ולא טהרה לאכול מבשר הקדשים, אנו מחזיקים בתורת הטהרה ולומדים מצוותיה ודיניה ועוסקים בהם בזמנם, ונחשב לנו כאילו הטהרנו מטומאותנו והכשרנו עצמנו להקריב קרבנותינו במועדם:

אמרינן בירושלמי: בדין הוא שתקדים פרשת החדש לפרשת פרה אדומה, שבאחד בניסן הוקם המשכן ובשני לו נשרפה הפרה, ולמה אמרו להקדים פרה אדומה? לפי שהיא טהרתם של ישראל, כדי שלא יהיו נדחים לפסח שני: וכתוב בספרים, שימים אלה שקודם הפסח מסוגלים לזכות בהם לרוח טהרה, כשם שישראל עוסקים עתה בפרשת פרה והיו עוסקים בטהרתם קודם הקרבת הפסח בזמן שבית המקדש היה קיים:

הכל הולך אחר השורש: לא הצריכה תורה טהרה באפר הפרה אלא לטמאי מתים בלבד. כל הנטמא בטומאה אחרת עולה מטומאתו כדרכו, כפי שמפורש עליו בתורה ואינו זקוק למי חטאת לטהרתו, אבל הנטמא במת אינו נטהר לעולם עד שיזו עליו ממי חטאת בשלישי ובשביעי לטומאתו. ומצוה זו נתנה לישראל בראש חדש ניסן מן השנה השניה לצאתם ממצרים, ביום הקמת המשכן. שהיו בהם טמאי מתים, והיו צריכים לטהר להקריב פסחיהם:

הפרשה השלישית שב'ארבע פרשיות', היא פרשת פרה שקורין בשבת הסמוכה לפרשת החדש ואין מפסיקין בין שתי פרשיות אלה, אלא הן באות זו אחר זו. אם ראש חדש ניסן חל בשבת קורין פרשת פרה בשבת האחרונה של אדר; ואם ראש חדש ניסן חל באמצע השבוע קורין פרשת החדש בשבת האחרונה של אדר, והשבת שקודם לה - פרשת פרה:

בשבת 'פרה', מוציאים בבית הכנסת שני ספרי תורה, באחד קורין שבעה אנשים בפרשת השבוע, ובשני קורין מפטיר בפרשת פרה אדומה בסדר 'זאת חקת התורה' שבספר במדבר:

ונוהגין להחמיר בקריאה של פרשה זו, כיון שלפי דעת מקצת מן הפוסקים, קריאה זו היא מצוה מן התורה, והיא רמוזה בפסוק: זאת חקת התורה אשר צוה ה' לאמר - דבר אל בני ישראל, מזכיר תחילה את המצוה ואחר כך - דבר אל בני ישראל, כלומר, דבר ותקרא לפני ישראל את החקה הזאת. ואף על פי שנהגו בכל ארבע הפרשיות שאין קורין למפטיר קטן, אלא מי שנמלאו לו י"ג שנים תמימות, מחמירין יותר בפרשת פרה מפני הטעם שאמרנו, שאין הקטן שפטור מן המצוות מדברי תורה, יכול להוציא אחרים ידי חובתם:

עניין קריאה זו קודם ניסן, כדי להזכיר ולהודיע לכל מי שנטמא במת לטהר מטומאתו, כדי שיוכל להקריב קרבן פסח במועדו. והקדימו לזרז על כך קודם ניסן, לפי שהרחוקים מירושלים כבר התחילו לצאת מעריהם בראש חדש ניסן לעלות לירושלים. ובעוד שכל איש בעירו ובתוך קהלו, מזכירין לו שאם נטמא במת שיטהר תחילה באפר הפרה ואז יוכל

ומלבד טהרת הפרה מטומאת מות, ניתנה גם לכפר על מעשה העגל. לאחר שהקדוש ברוך הוא נתפס עם ישראל אחר חטא זה, וצנה עליהם לעשות לו משכן, וְשִׁכְנֵתִי בְּתוֹכְכֶם, נתן להם מצוה זו כדי לטהר לגמרי מכל טומאה שדבקה בהם מטומאת מות ומטומאת כל עבודה זרה שהיא שרש המיתה בעולם. הרי שטהרת אפר הפרה היא גם טהרה מכל טומאת עבודה זרה שלא תשאיר חס ושלום דבוקה בנפש האדם מישראל:

ומפני שמעשה הפרה האדומה הוא שורש הטהרה לישראל, לכך עשו בו מעלות יתרות בטהרה. שכל דבר ששרשו טהור לגמרי, אפילו נפלה טומאה אחר כך בענפיו, שוב אין הטהרה נפגמת. וכן אתה אומר בפרה אדומה שבאה לטהר מטומאת מות, שאף על פי שמקילים לפעמים בדיני טומאה, כיון שבאו לעשות שורש לטהרה - החמירו בו חומרות רבות ועשאוהו במעלות של טהרה שאין למעלה מהן יותר.

לפיכך כשבאו לעשות מצות פרה אדומה שהיא שרש הטהרה בישראל, עשו בכל מעשיה ובכל עושיה הרחקות יתרות עד שידעו בברור ובתכלית הידיעה, שלא נגעה בהם הטומאה משום צד ובשום אופן:

חוקת הפרה: הרבה מצוות יש בתורה שנקראות 'חוקה' ולא נאמר בהן טעם, אף על פי כן נמסרו טעמיהן רויהן וסודותיהן לחכמי האמת שבכל דור ודור, איש מפי איש עד משה רבינו עליו השלום; ואולם מצוה זו של פרה אדומה נאמר בה (במדבר יט): זאת חֻקַּת הַתְּוֹרָה, כלומר, זאת - ואין דומה לה. 'תמן תנינן: כל העוסקין בפרה מתחילה ועד סוף - מטמאין בגדים, והיא עצמה - מטהרת טמאים; אלא אמר הקדוש ברוך הוא, חוקה

חקקתי, גזרה גזרתי, אי אתה רשאי לעבור על גזרתי: קל זה נסיתי בחכמה, אֲמַרְתִּי אֲחַקְמָה - והיא רְחוּקָה מִמֶּנִּי (קהלת ז) - אמר שלמה: על כל התורה כולה עמדתי, ועל פרשה זו של פרה, כיון שהייתי מגיע בה, הייתי דורש בה, חוקר בה ושואל בה, אמרתי אחכמה - והיא רחוקה ממני:

וַיִּקְחוּ אֱלֹדִי (במדבר יט) - אמר לו הקדוש ברוך הוא: משה, לך אני מגלה טעמיה, אבל לאחרים - חוקה: בוא וראה שלא כמידת ישראל אומות העולם. מידת אומות העולם, כשהם יודעים טעם במצוה הם משבחים אותה, וכשאינם יודעים טעם, הם מזלזלין בה, בין כך ובין כך אינם מקבלים עליהם את המצוות ולא שומרים אותן; וביותר השטן ואומות העולם מקטרגים ומונים את ישראל על מצות פרה אדומה, לומר, מה המצוה הזאת, ומה טעם יש בה? אבל מידתם של ישראל אינה כן, אלא בין שיודעים טעמה של מצוה ובין שאינם יודעים, מקבלים עליהם עול כל המצוות; וביותר חביבה עליהם מצוה שלא נאמר בה טעם, אלא כולה היא גזרת המלך בלבד:

כיון שישראל מבטלין את עצמם מפני גזרותיו של הקדוש ברוך הוא ואין שואלין בהן טעם, וחביבה עליהם כל גזרה אפילו אם היא נגד השכל האנושי, ודבקים בה אפילו אין יודעים חכמותה, ונמשכין אחר הקדוש ברוך הוא באמונת לבם בלבד, ולא עוד, אלא אפילו דברים שיודעים בהם טעם, אינם עושים אלא מפני רצונו של הקדוש ברוך הוא בלבד. לפיכך זוכים ישראל לטהרה שיורדת עליהם מן השמים והיא מזככת גופם רוחם ונשמתם, ונעשים כבריה חדשה.

[על-פי 'ספר התודעה']

הלכות דרך ארץ בסעודה

א. אין מסתכלין בפני אדם אוכל, ולא במה שאוכל, כדי שלא יתבייש, ואם יש לפני המסובין קערה אחת שאוכלים כולם ממנה, לא יתן אחד מהמסובין עיניו בה לברור ממנה חלק יפה לעצמו, אלא יקח מן הבא בידו, וגם לא יושיט ידו אלא במה שלפניו, גם לא יקח בידו מנה גדולה ויניח לפניו או יאחזנה בידו ויאכל ממנה, ואם אוכלים עם כף, לא ימלא הכף על כל גדותיו ויניח בפיו.

ב. לשמור על הנקיון - יזהר שלא יטנף מלבושיו באכילתו, ואם אוכל בידו, לא ילכלך כל היד אלא רק ראשי אצבעותיו, וטוב ונעים שלא יאכל אלא על ידי כף, ולא יאכל אלא רק ביד אחת, ולא בשתי ידיו, ולא ילגום לגימה גדולה לתוך פיו, ובעת שמכניס המאכל לפיו, יזהר שלא יתלכלך שער זקנו, ויזהר לדחות שער שפמו לכאן ולכאן קודם אכילתו, כדי שלא ישתלשלו הרבה על שפתיו ויתלכלכו הרבה, ובכל דברים אלו יתנהג אפילו בביתו על שלחנו.

ג. לאכול במתניות - לא ימהר בלעיסתו ואכילתו, אלא יתנהג לאטו, אפילו אם מסב עם אדם גרגרן. ואם הבשר קשה, לא יהא נושך בשיניו ומושך בידיו, אלא יסלק ידו ממנו, ולא ימצוץ אצבעותיו בפיו, בין אכילה לאכילה, ולא יראה חיבה וחשק על האכילה, ולא ימלא פיו, אלא רק בכדי שיוכל לדבר בשפה ברורה, ולא יושיט ידיו לקערה עד שיגמור לבלוע מה שבפיו, ויפסיק מעט בין לעיסה אחת לאחרת, ואם המסובין עמו סילקו ידיהם מאותו מאכל, גם הוא יסלק ידו, אף על פי שעדיין תאב לאכול, דלאו אורח ארעא לאכול יחידי בין המסובין.

ד. לא יהא גרגרן - לא יאחז בידו פרוסה כביצה ויאכל, ולא ישתה כוסו בבת אחת בלי שיוור, אלא ישתה כמנהג המדינה, ולא ישתה שתי כוסות זה אחר זה, ולא יפשוט ידו בקערה בפני מי שגדול ממנו, אפילו אם יש קערה בפני כל אחד ואחד, ואמרו חז"ל, דרך ארץ קדמה לתורה.

ה. לאכול בשמחה - יטיב לבו בסעודתו אם מעט ואם הרבה, יאכל פיתו בשמחה ולא בכעס ודאגה, ויזהר לאכול הטוב והמועיל לו לרפואה, ולא מה שערב לו לפי שעה, וישתדל לכבוש תאוותו באכילה ושתיה תמיד. וכתבו חכמי המוסר, דבהיות המאכל או המשקה לפני האדם, והוא מתוק לחיכו וחביב עליו ביותר, וימשוך ידו ממנו בשביל סיגוף לכפרת עונות, הרי זה נחשב תיקון גדול בתיקוני התשובה, ויש בו תועלת כמו התענית:

לעילוי נשמות אמו"ר רבי יצחק שושן זצ"ל - נלב"ע יב' תמוז תשע"ז

עלון זה מוקדש:

לרפואת: אברהם ולאה ציטרון. שרה בת שמחה. מרים יהודה. ציפורה יהושע לוי. ביבה אלימלך. ישי הלוי. עזר בן עישה. תקוה בת עזיזה. אלגרה בת ג'אן. אסתר בת זוהרה. מול בת ענלה. אברהם בן רחל. רחמים בן סולטנה. הראל בן אביגיל. אילנה בת סליחה. ישי ורחל לוי. חנה בת זוהרה. מיטל מוריה אדרי הי"ו. להחזרת נעדריו זצ"ל ושבויו ובהם: אורון שאול, הדר גולדין, גיא חבר, רון ארד, זכריה באומל, יהודה כץ, צבי פלדמן, יהונתן פולארד הי"ו. לעילוי נשמות: הגר"ע יוסף יצחק"ל. הגר"מ אליהו זצוק"ל. רבי מסעוד מלול זצ"ל. רבי יצחק שושן זצ"ל. רבי יעקב שושן. הרב שלמה צורף. יונה יונה. סופר מנחם. אליאור קדושים. הרב אברהם צוקרמן. יצחק עמירד. נדיר נחום. ניסים כהן. רובי צעדי. יצחק בן מול מורד. מרדכי ושמחה מורחי. ישראל אברהם נתן. אברהם אוהיון. מרדכי צאיג. ראובן אלון בן נסיה. יצחק ועמרם אטיאם. ר' חיים אוהנע. לוי יצחק אמדי. אורן מועלים. אליהו טייטל. דוד חג'בי. דוד גרוסברג. יואל דליל. עמוס דמרי. סימנטוב משה יהודה. ישראל בן נמרה. רבי דוד הכהן. ישראל בן שושנה. נעים משה. אהרן מורחי. יצחק ושמחה אילון. נסים וסוליקה שושן. יצחק ולאה אסטרונג. נדירה שמעון. מנירה לוי. לויט שבת. אסתר בת תורא. אסתר חדר. חנה יצחק. דינה פונדק. אליהו בת פריחה. תירצה זיגדון. אסתר וענבר נחום. דניאל אלמליח. מרדכי אדרי. נסים מלי. מרים וענונו. עזיזה עמוס. רות יעקב. חיה רחל לוי. נעמי בת מג'ודה. לואיזה מדר. זוהרה בת חנה. עליזה כהן. שרה אוליאל. יוכבד ועקנין. חסיבה ששפוטש. עישה דהן. בריכה סופר. חותי אמל. כבטלה בת אולנה. אסתר איבני. כמישה ידי. כמישה כהן. אלה טובל. אלה שחר. רבקה ישעיהו. אריאל דרסעבר ז"ל. ולע"נ הנספים בשואה ובהם: אלכסנדר שגדור, שושנה רוזה, רפאל פריצי, וצ'צ'יליה צילה לבית משפחת ציטרון הי"ד.

למעוניינים להשתתף בהוצאת עלון זה נא לפנות לדוד: 0537788483

אין לעיין בעלון זה בשעת התפילה